

kerüli a ridegséget; különösen szerencsésen alkalmazza a színeket, a mit mint festő szintén sikerrel használt föl annak idején. Legújabbán építészeti feladatok megoldására is vállalkozik Riemerschmid. Több villát épített már, köztük egyet a maga számára. Legnagyobb ezirányú alkotása az új müncheni színház, a mely egészen modern és sajátos ízlésben készült.

A VIRÁGOK ÉS LEVELEK KÉPEZIK a természeti alakzatok közt első sorban az ornamentális formák kimeríthetetlen bányáját. Erdőnk kedves fáinak leveleiből, kertünk kecses virágaiból lehet legjobban az ipari célhoz simuló díszítést összealkotni. Hasznos ennél fogva tudni, ha a téli hónapokban és egyébkor kéznél óhajtjuk kapni a növényvilág muló formáit, hogy mily módon őrizhetjük azokat meg.

Az egyik mód: A levél alját olvasztott viaszszal vonjuk be gyöngéden s az így elkészített levelet erősítsük egy körülbelül 20—25 cm. hosszú sodronyra, mely esetleg deszkalapocskára van erősítve.

Másik mód: Virágot úgy teszünk el, hogy tiszta homokot előzetesen összekeverünk sztearinnal, tűzön felhevítjük, újólágg összetörjük, átszítáljuk és e porral egy fazékban felállított virágot temetünk el óvatosan. 10 nap alatt a virág tökéletesen megszárad a homokfürdőtől, alakját megtartja, sőt szilárdságából sem veszít.

Végül megjegyezzük, hogy tiszta vízben cseresznye ágát és más gyümölcsöt félérett korában jól elzárva minta-használatra szintén igen jól meg lehet őrizni.

A PLAKÁTMŰVÉSZET MAGYARORSZÁGON a XX-ik század első évében örvendetes virágzásnak indult. Kétségtelen hatást gyakorolt a művészekre az Iparművészeti Múzeum két év előtti nagy plakátkiállítása, az Iparművészeti Társulat plakátpályázatai s az Iparművészeti Múzeum és iskola könyvtárának gazdag plakátgyűjteménye. Budapest utcáinak művészi képeskönyve, a falragasz, az idén is sok érdemes lappal gyarapodott. Legutóbb kiragasztásra kerültek: *Márk* Lajos Kristály, *Kober* Leó La maison moderne, *Telkessy* Valér Magyar nők képző- és iparművészeti kiállítása, *Jules Chéret* Nemzeti Szalon kiállítása, *Helbing* Ferenc A Múcsarnok tavaszi kiállítása, *Feld* Imre Magyar Nemzet, *Basch* Árpád

Kühne-gépgyár, *Pfeifer* Helman Parádi arzénforrás, *Sándor* Béla Brázai sós-borszesz, *Horti* Pál Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállítása, *Hegedüs* László Uránia színház (A Tánc), *Vesztróczy* Samu Friss Újság stb. stb.

A plakátok kultusza már a szalonokig is terjed. Nemrégiben is egy előkelő budapesti társaság plakát-jelmezes mulatságot tartott, melyen a hölgyek az ismeretebb magyar plakátokat személyesítették meg és *Makai* Emil, a kiváló poéta, szellemes alkalmi versekkel fűszerezte alkotásaikat.

HARGITA NÁNDOR, A SZÉKELYUDVARHELYI ÁLLAMI AGYAGIPARI SZAKISKOLA IGAZGATÓJA, újabb munkáinak egyikét mutatja az az eredeti megoldású sirkő-minta, a melyet a 172. lapon közlünk s a melynek nyomán a szakiskola növendékei a művész nevének sirkövét faragták ki. Magassága két és fél méter.

DÁVIDHÁZY KÁLMÁN, DEBRECENI KÖNYVKÖTŐMESTER néhány fotografiát küldött be hozzánk, a mely díszkötésű könyveket ábrázol. A kötések magyaros díszítményeit *Dávidházy* maga ügyesen tervezgeti s maga vési bőrbe. Szívesen közzéadjuk, derék mesterünknek három munkáját, hogy azzal őt további buzgó munkálkodásra serkentsük.

HÁROM TAPÉTA TERVET mutatunk be a 168. és 169. lapon *Bugát* Imrétől, a kitől már több ízben közöltünk sikertelt tervrajzokat. A most bemutatott tapéták is ízléses, előkelő hatású munkák.

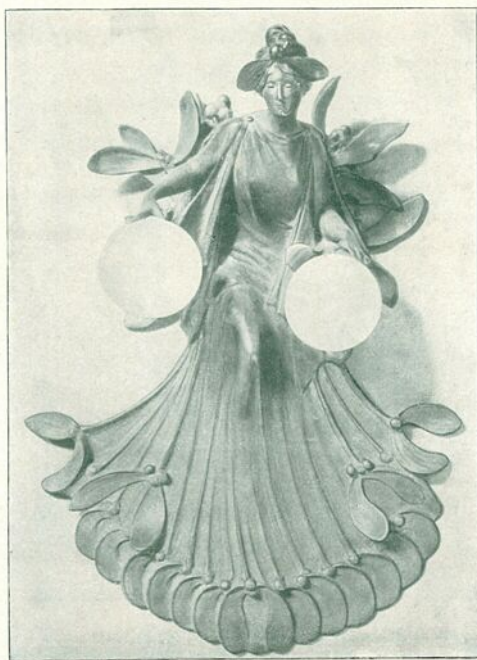
PÁLYÁZATI ÜGYEK.

PÁLYÁZAT. A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI magy. kir. miniszterium magyar állampolgár festőművészek között pályázatot hirdet történelmi festményekre, melyeknek célja az, hogy színes sokszorosításban az elemi népiskolák IV—VI. osztályaiban a történelmi s a művészeti érzék kifejlesztésének és a haza-

ARANYOZOTT,
EZÜSTTEL DISZITETT
GRÉS-EDÉNYEK.
L. GAILLARDTÓL, PÁRIS.

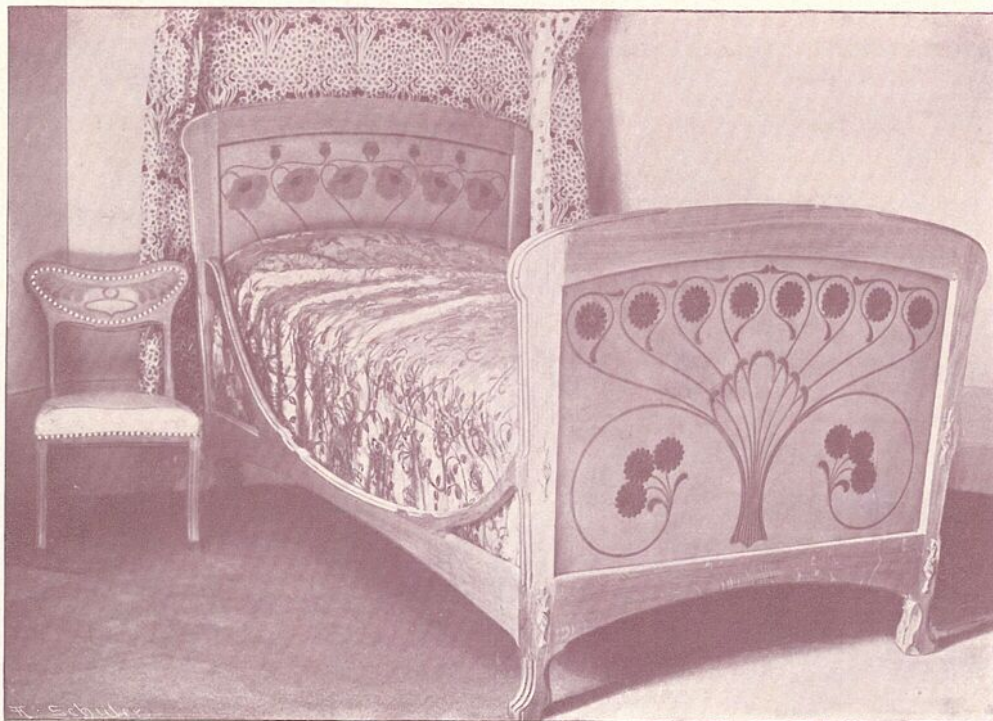
Az Országos Magyar
Iparművészeti Múzeum
tulajdona.

VILLAMOS LÁMPA.
TERVEZTE :
L. LAPORTE-BLAIRSY.

A párisi Szalonból. 1901.

Szemelvény a „Moderne Stil“
most megjelent füzetéből.

ÁGY ÉS SZÉK. L. BENOUILLE-TÓL.

PAMLAG DIÓFÁBÓL. T. SELMERSHEIM-TÓL.

A párisi Szalonból. 1901.

Szemelvények a „Moderne Stijl” most megjelent füzetéből.

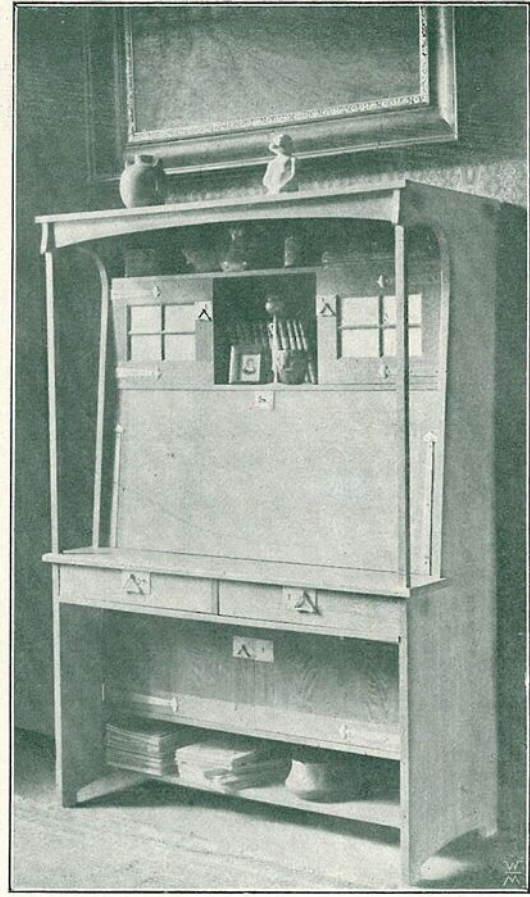
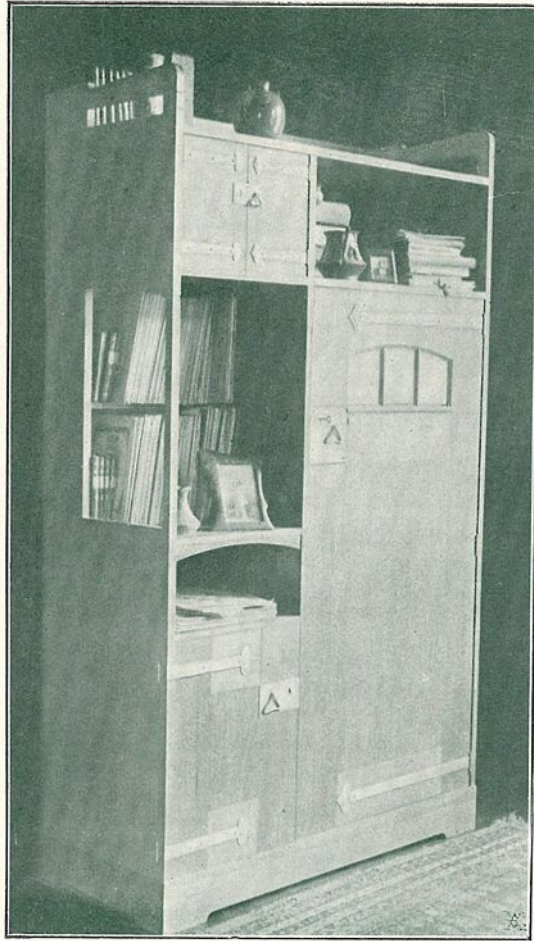
EBÉDLŐ. H SAUVAGE-TÓL.

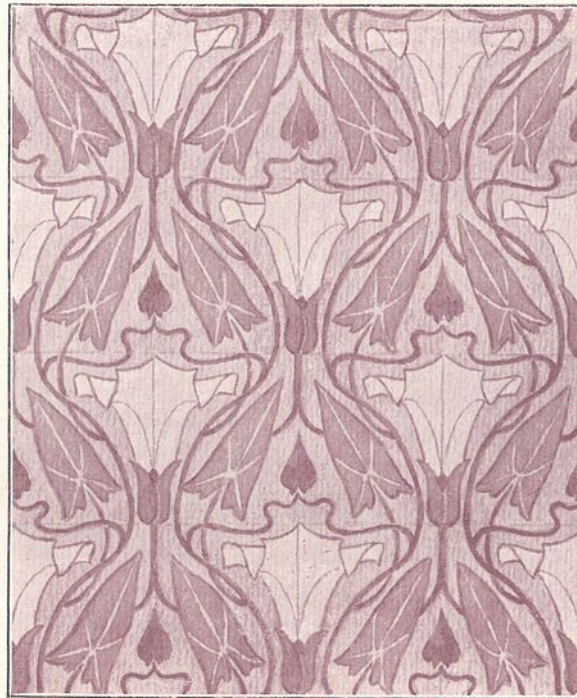
BŐRMAPPÁ. F. DECORCHEMONT-TÓL.

A párisi Szalonból. 1901.

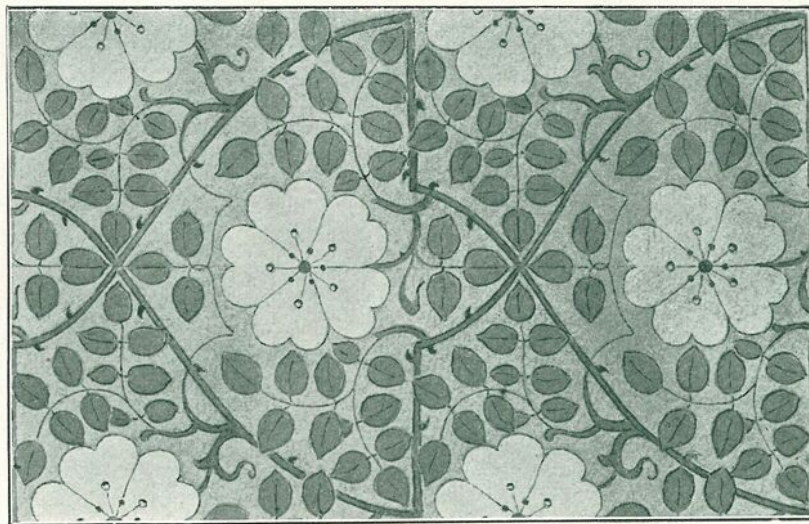
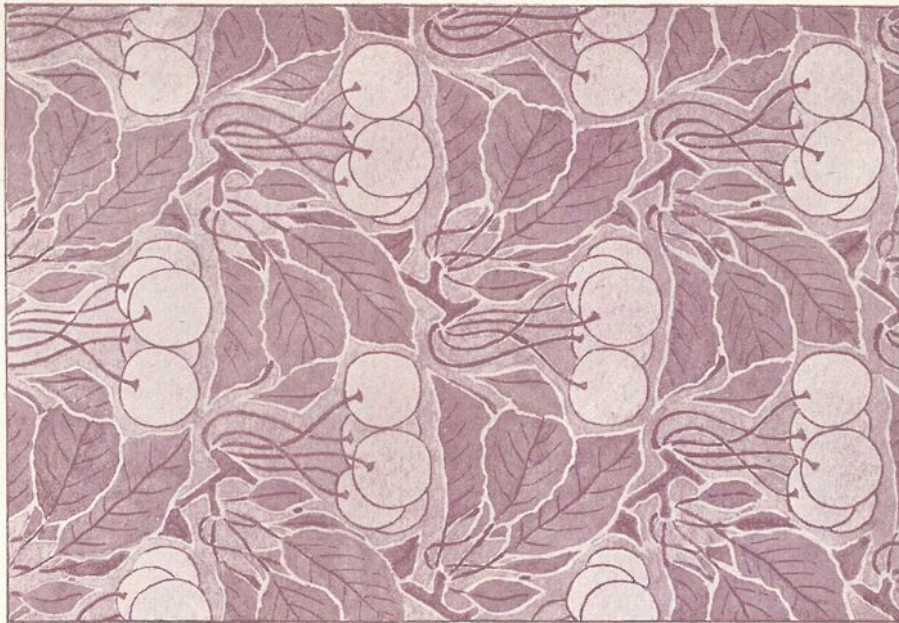
Szemelvények a „Moderne Stil“ most megjelent füzetéből.

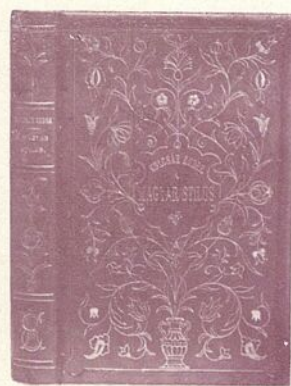
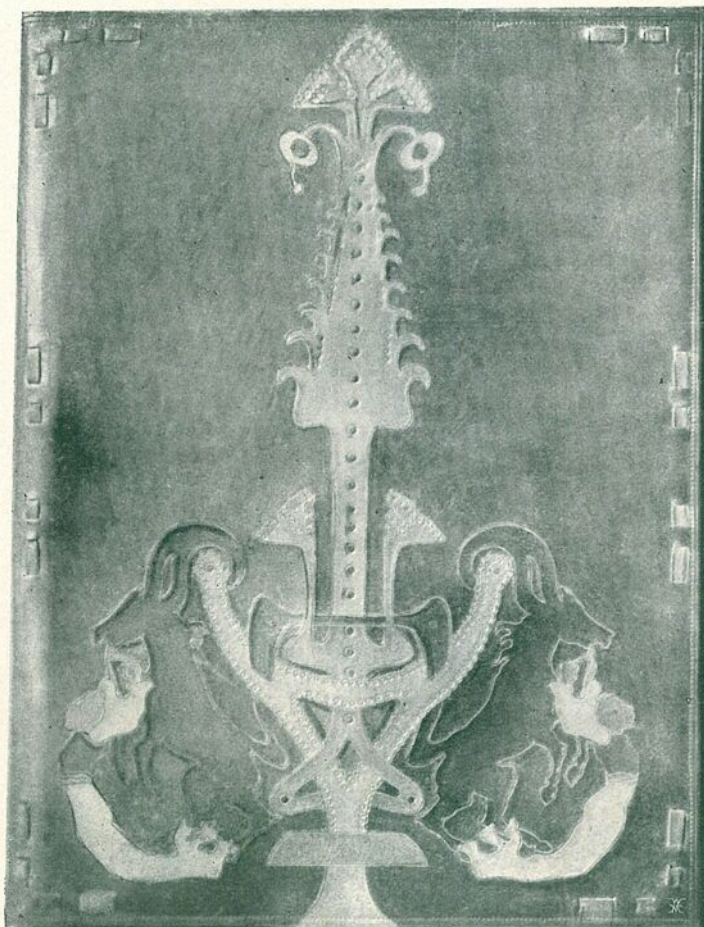
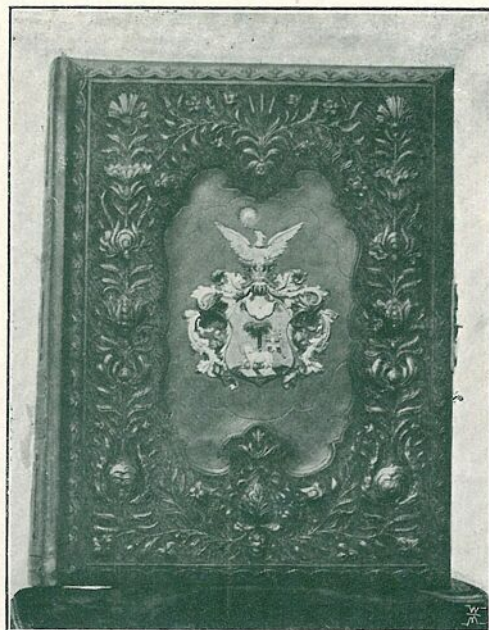
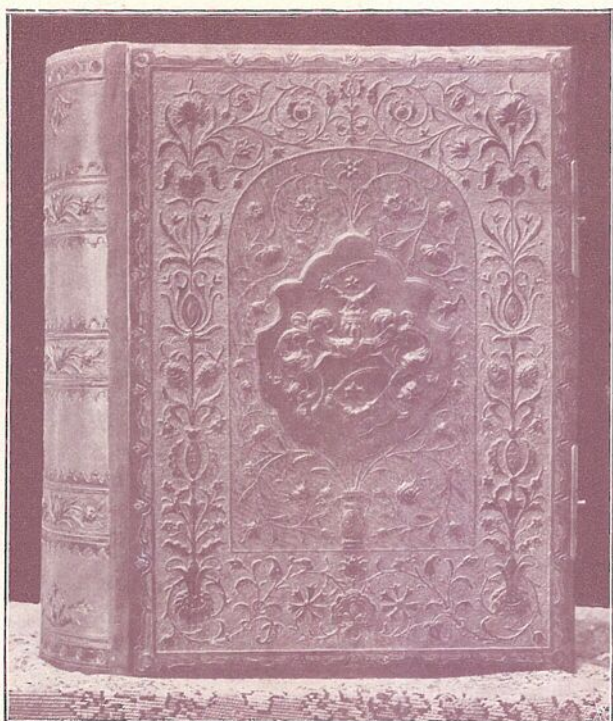
KÖNYV- ÉS IRÓSZEKRENY.
TERVEZTE WIEGAND EDE.

TAPÉTA.
BUGÁT IMRÉTÓL.

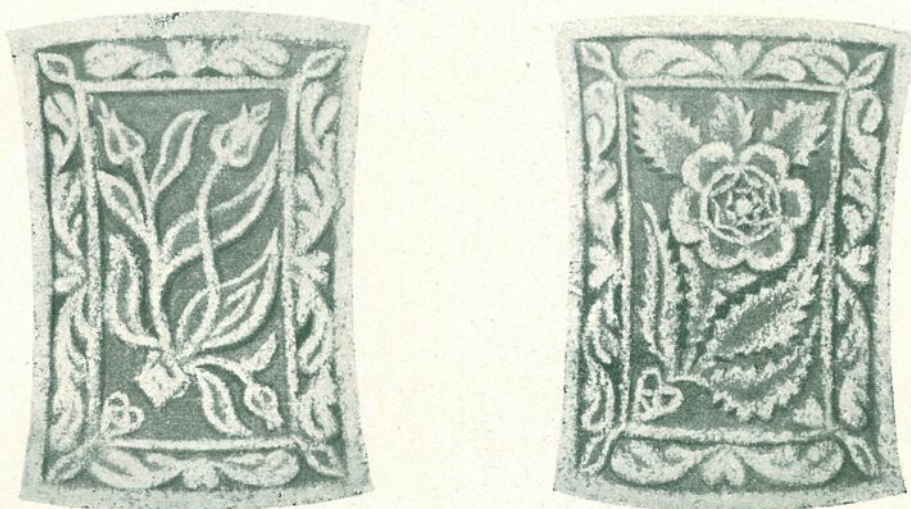
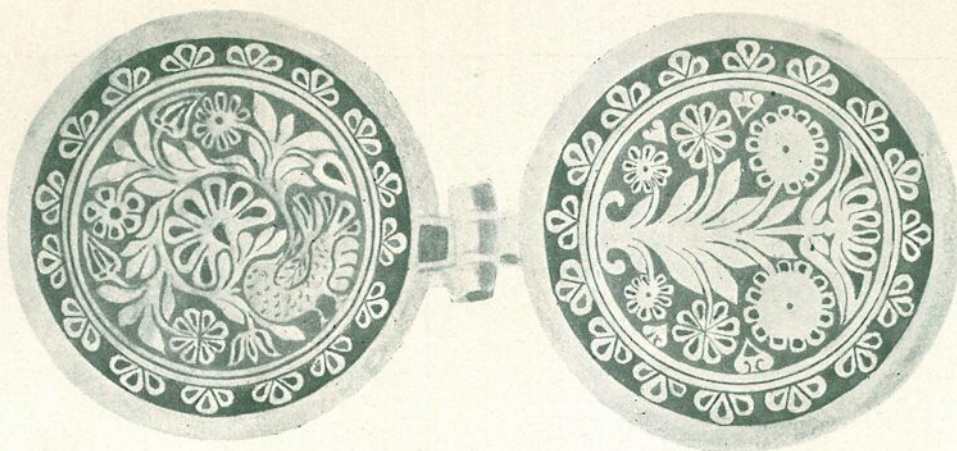

TAPETA-TERVEK.
BUGÁT IMRÉTÓL.

DISZBŐRKÖTÉSEK
DÁVIDHÁZY KÁLMÁN
DEBRECENI KÖNYVKÖTŐ MESTERTŐL.

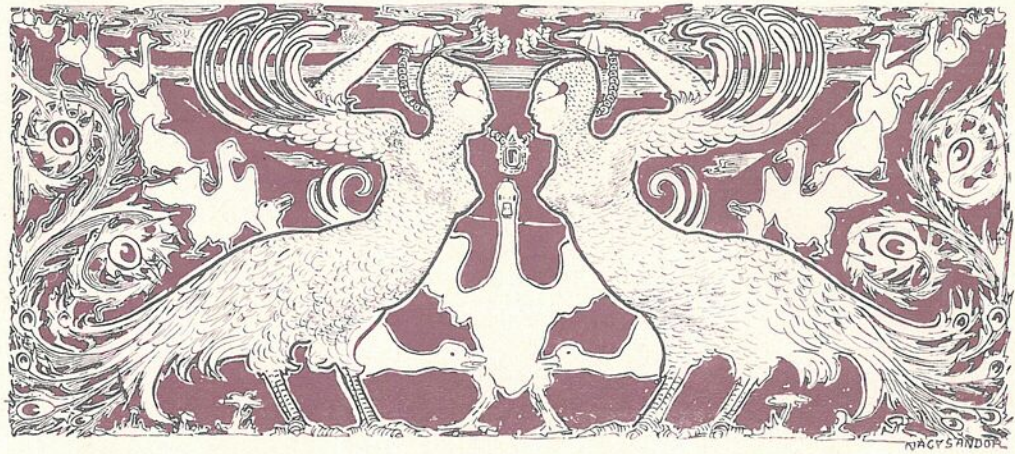
BŐRMAPPA.
TERVEZTE NAGY SÁNDOR.
KÉSZÍTETTE FISCHHOF JENŐ.

SZEMELVÉNYEK A TOLNAMEGYEI PÁSZTORMŰVÉSZET KÖRÉBŐL.

AUERBACH LIPÓT tanár fölvételei nyomán.

KÖNYVDÍSZ.
NAGY SÁNDORTÓL.

SÍRKÓ MINTÁJA.
HARGITA NÁNDORTÓL.

fiúi érzelmek állandó ébrentartásának eszközei legyenek.

A pályázat feltételei a következők:

1. Kívántatik egyelőre a következő 7 festmény:

- a) *Árpád pajzsra-emelése.*
- b) *A honfoglaló magyarok átlépi az ország határát.*
- c) *Asztrik átadja a koronát Szent Istvánnak.*
- d) *Szent László megszabadítja a fogoly leányt.*
- e) *Könyves Kálmán a meghódított magyar Tengerpartvidék hódolatát fogadja és megerősíti a dalmát városok kiváltságait.*

f) *IV. Béla és a Tatárjárás.*

g) *A morvamezei csata.*

2. A képek művészi megoldásában a következő elvek követendők:

a) A néhez áttekintésű népes csoportok kerülendők.

b) Az alakok, tárgyak síkdiszítésszerűleg, árnyékolás nélkül, legfőlegben igen mérsékelt, csak mintegy jelzett árnyékolással ábrázolandók.

c) A festés 4—5 színtónusnál többre ne terjeszkedjék, s a tónusok egyenletes nagy foltokban, kontúrok között, tehát határozott, biztos rajzban alkalmazandók.

d) A naivság felé hajló stilizálás a csoportosításban és a mozgásban kívánatos, de a túlzástól fölötte óvakodni kell.

e) A kép egységes legyen, s rajta egyetlen henye, céltalan alaknak, vagy tárgynak sem szabad lennie.

f) A színtávlat, vagyis a színek le- és felfokozása kerülendő. A távlat inkább a tárgyak arányaiban fejezendő ki.

g) A kép általános színhangulata lehetőleg világos legyen.

h) Általában véve a rajz határozottsága és biztossága mellett a kifejezés eszközei a lehető legegyszerűbbek legyenek.

3. A képek méretei: 1·20 × 0·90 méter, és pedig a kép tárgyának természete szerint e méretek akár szélességi, akár magassági kiterjedésben alkalmazhatók.

4. A pályázat vázlatokkal történik, de a vázlat a kész kép végleges méreteiben nyújtandó be, s tájékozással a vázlat valamely részletén, vagy akár külön lapon, a végleges megoldás technikája is bemutatandó.

5. A pályaműveket legkésőbb 1901. évi december hó 31-én déli 12 óráig, névtelenül, jelíges levél kíséretében kell az Országos Magyar Királyi Iparművészeti Múzeumba (Üllői-út) szállítani.

A pályázó nevét tartalmazó borítékra irt jelígenek a festmény hátlapjára ragasztott cédulán is feltüntetve kell lennie.

A határidőn túl érkező művek a pályázatban nem vehetnek részt.

6. A feltételeknek mindenben megfelelő vázlat elfogadása és végleges megrendelése, valamint a kész kép átvétele fölött az addig szervezendő M. Országos Képzőművészeti Tanács határoz.

7. Egy-egy festmény tiszteletdíja 2000 korona, mely összegnek fele a vázlat elfogadása, — másik fele pedig a kész kép átvétele után válik a művész javára esedékessé.

8. A festmény az állam tulajdonát képezi s közgyűjteményben nyer elhelyezést.

9. A történeti tárgy korhoz hű részleteiben való tájékoztatásért, illetve forrásművek ajánlásáért a közoktatásügyi miniszterium VI. a) ügyosztályához, s az ezenkívül szükséges útbaigazításokért Dr. Marczali Henrik budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárhoz fordulhatnak a pályázók.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a magyar festőművészek iránt való teljes bizalommal reméli, hogy e pályázatban, mely a fejlődő nemzedékeknek nemzeti és művészeti szellemben való nevelését kívánja újabb hathatós eszközökkel előmozdítani, egész tudásukkal és az eszme iránt való önzetlen hazafias lelkesedéssel fognak résztvenni.

Budapesten, 1901. évi április hó 30-án.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS. BUDAPEST székesfőváros tanácsa ezennel pályázatot hirdet a budapesti Szent István templom belsejében szükséges következő szoborművek létesítésére:

I.

Kívántatik három oszlopos fülkében elhelyezendő szobor, még pedig:

1. *Szent László* magyar királyt korhűen, félig vértézve, hajadon fővel vagy koronával ábrázoló szoborminta, a szent és bátor fejedelmi vitézt minden egyéb jellegével feltüntetve;

2. *Szent Erzsébet* magyar kir. hercegnő, thüringiai örgrófnét ábrázoló szoborminta, az ismeretes rózsacsodával;

3. *Szent Gellért* püspök, lelkes hittérítőt és keresztény vértanút ábrázoló szoborminta, főpapi ornátusban, balkezét köny-

nyedén mellére illesztve, jobb kezében feszülettel;

4. továbbá a főoltár baldakinja alá kerülő és minden oldalról szabadon látható *Szent István* magyar királyt ábrázoló szoborminta, hajadon fővel, paláttal, bal kezében az apostoli kettős kereszttel, jobb kezét könnyedén mellén pihentetve, mint a kereszténység magyar apostola, fenségének teljes kifejezésével.

Mind a négy szobor végleges kivitelben, talpazattal (plinte) együtt 2·50 m. magas és karrarai fehér statuárió márványból faragandó.

Minthogy a Szent István templom külseje és belseje tisztán az olasz renesz-szansz fénykorának stíljében készült, különös súly fektetendő e szobroknak a templom stíljével összhangzó kivitelére.

A beküldendő pályázati szoborminta plastilinben vagy gipszöntvényben s a végleges kivitel $\frac{1}{4}$ -résznyi nagyságában készítendő.

II.

Kívántatik a fenti 1., 2. és 3. pontokban körülírt szobrok oszlopszatos fülke-díszé fölé készülő:

Két gyermekangyalt ábrázoló szimbólikus csoport, a közepén valamely alkalmas tárgyra, pl. paizsra támaszkodva és az I. alatt felsorolt szobrokkal összhangba hozandó jelvényekkel.

Ezek közül két csoport álló helyzetben, egy csoport pedig úgy alakíttassék, hogy az egyik angyal álló, a másik térdelő vagy félig térdelő helyzetet foglaljon el.

E csoportok végleges kiviteli nagysága talpazattal együtt 1·70 m., és ezek szintén karrarai fehér statuárió márványból faragandók.

Kívántatik ezenkívül a főoltár kupola ormára:

egy ifjú angyal mintája felemelkedő szárnyakkal, előrenyújtott kezeiben a magyar szent koronát tartva, lehetőleg hű másolatban.

E szobor, melynek végleges kiviteli nagysága 1·80 mm., bronzöntvényben fog kivitelre hozatni.

Ezek mintája szintén $\frac{1}{4}$ rész nagyságban, plastilinben vagy gipszöntvényben nyújtandó be.

Általános feltételek:

a) Valamennyi fent elősorolt minta legkésőbb f. évi október hó 30. napjára a templomépítési irodában (V. ker., Lipótér) nyújtandó be.

b) Minden pályázónak szabadságában áll úgy az I. alatti, mint a II. alatti minták egy vagy több példányára pályázni.

c) Pályázó csak magyar születésű vagy magyar honosságot nyert szobrász lehet.

d) A beérkezett pályamunkák fölött egy öttagú, utólag választandó bizottság fog dönteni.

e) Pályadíj nem tüzetik ki; egyedüli várható jutalom a végleges megbízatás, melyre a következő díjazás van előirányozva:

1. a három fülkeszobor mindegyikeért a fentemlített anyagban kifaragva 10,000 kor. összesen . . 30,000 kor.
2. a három angyalcsoport ugyanolyan anyagban kikifaragva egyenként 6300 kor. összesen . . 18,900 kor.
3. a főoltár Szent István szobra . . . . . 12,000 kor.
4. a főoltár kupolájára kerülő angyal mintája . . . 1,600 kor.
összesen . . 62,500 kor.

f) Megbízást csak az nyerhet, a ki a félnagyságban kidolgozandó segédminta díjtalan felajánlására hajlandó, mely utólag elbiráltatván, véglegesen elfogadtatik s a mely feltétlen műbecscsel bíró művészi alkotásra nyújt biztosítékot.

g) A fent I. és II. alatt említett plastilin minták benyújtásával egyidejűleg tartozik a pályázó művész zárt borítékba csatolt s ugyancsak a templomépítési irodában átadandó nyilatkozatban kijelenteni, hogy magát a pályázat összes feltételeinek aláveti s hogy mennyi idő alatt és — két vagy több művének elfogadása esetén — a fenti árakon belül, mily jutalmazás mellett hajlandó a fenti szobrokat elkészíteni.

h) Minden helyi s egyéb kiviteli körülmények a templomépítési irodában tudhatók meg.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1901. évi július hó 11. napján tartott üléséből.

Halmos,
polgármester.

PÁLYÁZAT. SZOMBATHELY R. T. város, Szombathelyen, az Erzsébet királyné-utcában felállítandó u. n. Kupai-közkút felállítására tárgyában a következő pályázatot hirdeti:

1. A közkút, a téralakúlag kiszélesedő utcában, a kocsuiút-pálya kétfelé való ki-

ágazásánál 7—8 méter átmérőjű alapzaton állítandó fel.

2. A kút két nagyobb kagylóval látandó el, melyek fölött a városi vízvezeték csöve alkalmazandó.

3. A város az Erzsébet királyné-utcában egy városi közórát is felállítani óhajtván, az óra a közkúttal kombináltassék oly módon, hogy a talapzaton emelkedő esetleges két alakból álló szoborcsoport egy villamos ívlámpául szolgáló gömböt tart a magasba, melynek fehér gömbje három irányban óralappal láttatnék el s nemcsak az órát mutatná, hanem éjjel a teret is megvilágítaná.

4. A kútnak, a talapzattal együtt, 6—7 méter magasnak kell lennie.

5. Az emlékmű költségei 5000—6000 koronára rúghatnak.

6. A pályaművek egy tized nagyságban, oly gipszmintában mutatandók be, hogy azokból az emlékmű hatása megítélhető legyen. Szombathely város közönsége a bíráló bizottság által legmegfelelőbbnek talált pályamű szerzőjének hatszáz (600) korona tiszteletdíjat ad.

7. Pályázhatik minden magyar honpolgár.

8. A beérkezett pályaműveket egy összesen 8 tagból álló jury fogja megbírálni s a tiszteletdíjat a legmegfelelőbb pályamű szerzőjének minden körülmények között odaítélni.

9. A pályabírószág különös tekintetbe fogja venni a kifejezett eszmének újszerűségét és a koncepció *eredetiségét*.

10. A jutalmazott pályamű Szombathely város tulajdonába megyen át s a városnak jogában áll azt minden további díjazás nélkül az emlékmű létesítésénél felhasználni. A mű létesítésével a város első sorban a pályadíjat nyert mű szerzőjét óhajtja megbízni, a mi azonban külön egyezmény tárgyát fogja képezni.

11. A pályázat titkos lévén, a pályaművekhez a szerző nevét és lakását pontosan feltüntető lepecsételt jelígyes levél mellékelendő.

12. A gipszmintákhoz költségvetés csatolandó.

13. A Magyar Iparművészet a beérkezett művek bármelyikét közvétheti.

14. Az összes pályaművek legalább tíz napig fognak közszemlére kiállítatni.

15. A pályamunkák folyó évi október hó első napjáig az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum Igazgatóságának címére (IX., Üllői-út 33—37. sz.) küldendők be, a hol a felállítandó kút környékének helyszínrajza is bármikor előzetesen meg-

tekinthető. A nem nyertes művek szerzőinek nevét tartalmazó borítékok felbontatlanul elégettetnek s a gipszminták a pályázók által meghatározott helyre, Szombathely város költségén visszaküldetnek.

Kelt Szombathely, 1901. június havában.

Szombathely r. t. város tanácsa.

PÁLYÁZAT KÖNYVBEEKÖTÉSI táblának tervrajzára. A Magyar Iparművészet szerkesztősége a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság megbízásából az alábbi pályázatot hirdeti.

A Magyar Nemzet Remekírói cím alatt egy 50—60 kötetes gyűjteményes munka fog kiadatni, a melyben a régibb és újabb magyar írók műveinek színe-java együtt lesz. A nyomdai kiállítása a tervezett kiadványnak a nemesebb, egyszerűbb ízlésnek fog megfelelni s az ehhez illő, művésziesen díszített bekötési táblát e pályázat révén óhajtjuk beszerezni. Kívánatos, hogy a tervezet modern, esetleg magyaros jellegű legyen, mindenféle túlzások mellőzésével. Ezért felhívjuk tervező művészeinket, hogy résztvegyenek a pályázaton, melynek feltételei a következők:

1. A bekötési tábla felső táblájának rajza 195 mm. magas, 120 mm. széles, a háta 195 mm. magas és 30 mm. széles (vastag) legyen.

2. A tervrajz a könyvkötési technika igényeinek tekintetbe vételével olyképp készítenendő, hogy előállításának ára túlságos ne legyen, mert ez a kötés nagy tömegben, gyárilag készül, így tehát nincs szükség egy úgynevezett amateurrkötésre. Ehhez képest figyelembe veendő, hogy a kötés felső táblájának díszítése legfeljebb egy-két nyomással legyen előállítható. A szerzőnek neve és a könyv címe, valamint a könyvnek háta egészen arany nyomásban készítenendő. Épen a megkívánt egyszerűség a jutányosság érdekében a pályázatnál csakis oly rajzok vehetők figyelembe, a melyek színes angol vászon-alapon egy alnyomattal, egy pozitív nyomattal és kevés arany felhasználásával kivihetők.

3. A technikai kivitelre vonatkozó felvilágosítással egyébként szívesen szolgál Gottermayer Nándor könyvkötő úr (Királyi Pál-utca 5.). Ugyancsak nála kész vászon bekötési táblák állanak a pályázók rendelkezésére, hogy a pályaműveket

esetleg mindjárt a megfelelő vásznon készíthessék el.

4. A legkiválóbb s a kívánt célnak legmegfelelőbb pályaművek díjazására a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részevénnytársaság a következő két pályadíjat tűzi ki: Első díj: 200 korona, második díj: 150 korona és fentartja magának a jogot, hogy a pályázatban résztvevő többi rajzok bármelyikét 50 koronáért magához válthassa.

5. A pályadíj vagy az esetleges vételár kifizetése után az illető pályamű és annak kizárólagos többszörösítési joga a pályázatot hirdető cég tulajdonába megy át.

6. A pályabírószám a következő tagokból áll: *Rauscher Lajos*, műegyetemi tanár; *Fittler Kamill*; *Györgyi Kálmán*; *Gottermayer Nándor*, könyvkötő; *Révai Mór*, a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részevénnytársaság igazgatója.

7. A pályaművek jeligével látandók el és a szerző nevét magában foglaló jelíges levél kíséretében a Magyar Iparművészeti Társulat titkári hivatalához (Üllői-út 35.) küldendők be 1901. szeptember hó 15-ik napjának déli 12 órájáig.

8. A Magyar Iparművészet a pályázaton résztvevő munkák bármelyikét közölheti.

9. A pályázatban csak magyar honpolgár vehet részt.

10. Valamennyi pályázat legalább nyolc napig kiállítandó az Országos Iparművészeti Múzeumban.

ELDÖNTÖTT PÁLYÁZAT. AZOK felett a pályaművek felett, a melyeket a Magyar Iparművészeti Társulat pályázataira benyújtottak, június hó 9-én ítélkezett az illetékes bírálóbizottság. Százötven pályamunka felett mondott ítéletet a jury, melynek elnöke *Czigler Győző* műegyetemi tanár, előadója *Györgyi Kálmán* titkár, tagjai *Alpár Ignác*, *Fittler Kamill*, *Gelléri Mór* és *Nadler Róbert* voltak. A *polgári hálószoba* tervrajzára hirdetett pályázatnak első, négyszáz koronás díját ifj. *Bodon Károly*, a második, háromszáz koronás díjat *Raffay László* szegedi tanár nyerte el. Megvételre ajánlja a bizottság (200 korona vételárban) *Malomsoky József* műasztalos tervét. Az *ebédlőszoba* tervrajzának első, négyszáz koronás díját *Raffay László* nyerte, a második díjat nem adta ki a bizottság, de megvételre ajánlja *Weissmann Béla* tervét 200 koronáért. A *csomózott szmírnaszőnyeg* tervrajzának első,

négyszáz koronás, és a második, háromszáz koronás díját *Nagy Lázár* fővárosi iparrajziskolai tanár nyerte el. Megvételre ajánlja a bizottság *Mátrai Vilmos* miskolci rajztanárnak és *Füleki József* szegedi tanárnak a tervét. A *kovácsolt csillár* első díját nem adják ki, a második — háromszáz koronás — díjat *Árkai Aladár* építésznek ítélték oda. Dícséretet nyertek: a „Pávaszem“ és „Vasipar“ jelíges művek. Az *öntött fémből való tintatartóra és gertyatartóra* hirdetett pályázat első, négyszáz koronás díját *Rintel Géza* szobrásznak, a második, háromszáz koronás díjat *Beck Ö.* Fülöpnek ítélték oda. Megvételre ajánlják *Mlinek Adolf* pályaművét. Június 6-ikától fogva a pályaművek nyolc napon át kiállítva voltak az Iparművészeti Múzeumban.

MEDDŐ PÁLYÁZAT. A MAGYAR Iparművészeti Társulat elnöksége, számolva a sokfelől nyilvánuló kívánalmakkal, pályázatot hirdetett egy cimbalomnak tervrajzára, mely pályázat július hó 15-én járt le. A pályázat juryje, mely *Czigler Győző* műegyetemi tanár elnöklése mellett *Alpár Ignác*, *Béla Henrik*, *Gelléri Mór*, *Horti Pál*, *Schunda V. József* és *Vig Albert* tagokból állott, július hó 19-én döntötte el a pályázat sorsát s egyhangúlag kimondta, hogy miután a beérkezett 29 pályamunka közül egyik sem felel meg mindenben a pályázat föltételeinek, a pályadíjat nem adja ki. A pályamunkák között aránylag legsikerültebbnek mondotta a jury a „Cimbalom“ jelíges rajzot. Végül elhatározta a bizottság, hogy újból ír ki pályázatot, a melynek fölhívását alább közöljük.

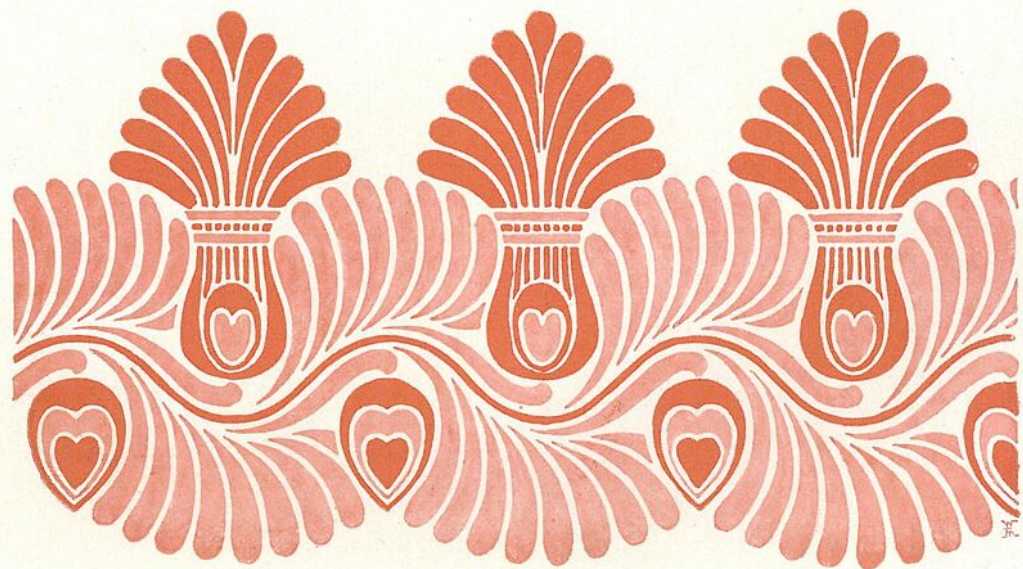
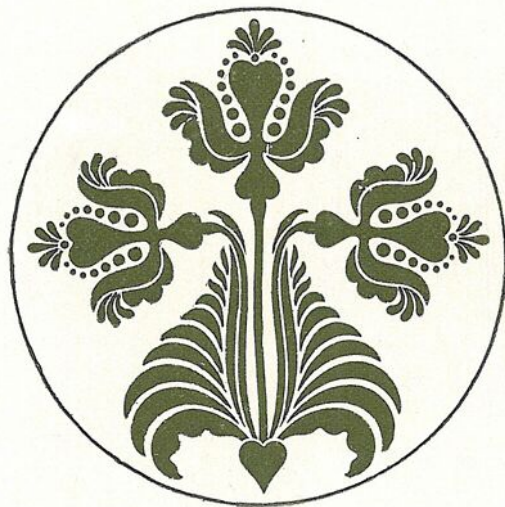

PÁLYÁZAT. A M. IPARMŰVÉSZETI Társulat a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ő nagyméltósága által rendelkezésére bocsátott államszegélyből a következő pályázatot hirdeti:

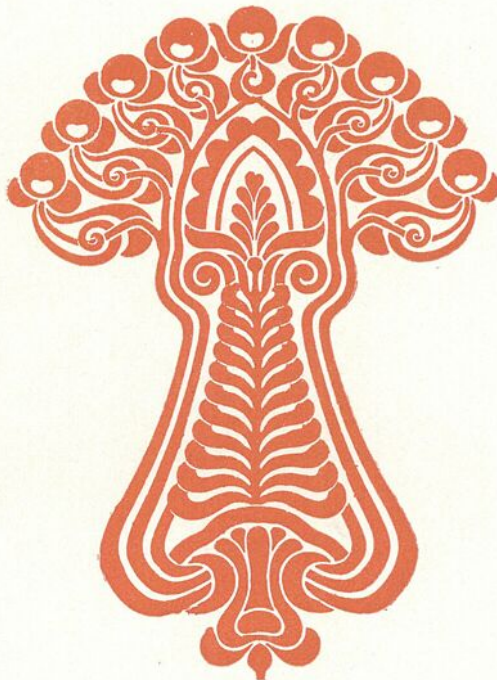
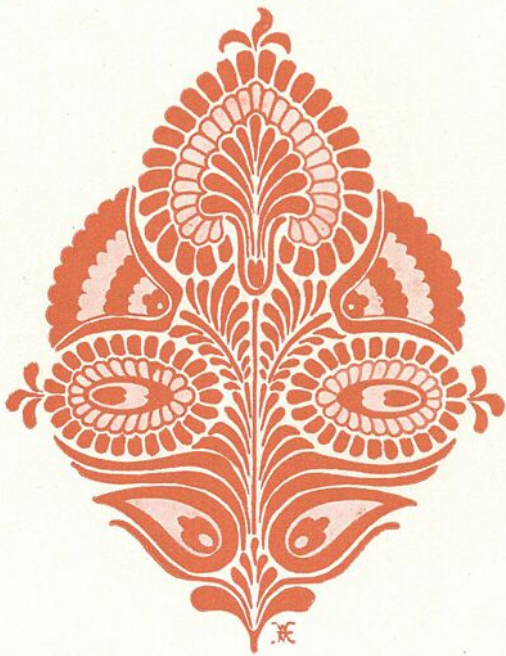
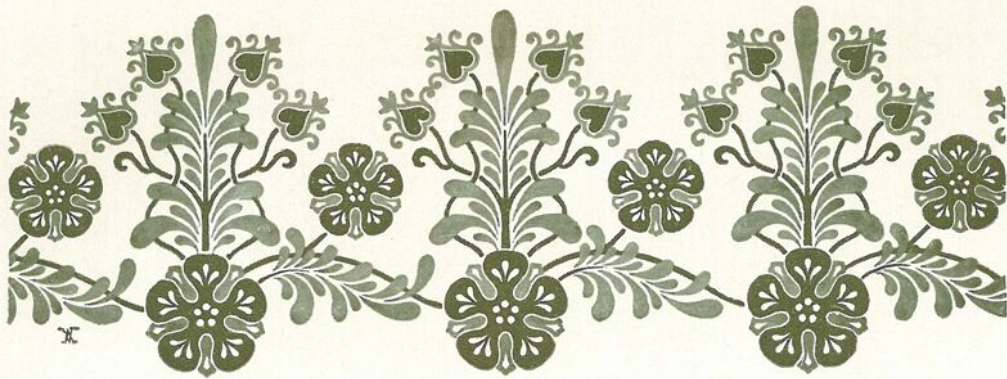
1. Terveztessék egy pedálos négylábú cimbalom, a melynek lábai, a szállításra való tekintettel, kiszedhetők legyenek.
2. A rajz 1:5 léptékben készítenendő; a kidolgozás módja a tervezőtől függ.
3. Megkívánatik, hogy a terven a magyaros jelleg lehetőleg kidomborodjék.
4. A művészi igényeknek s a hangszer speciális használhatósága követelményeinek, egyébként pedig a pályázati föltételeknek is mindenben megfelelő legkiválóbb pályaművek jutalmazására két díj szolgál,

SZEMELVÉNYEK GRÓH ISTVÁN FALI MINTÁIBÓL.

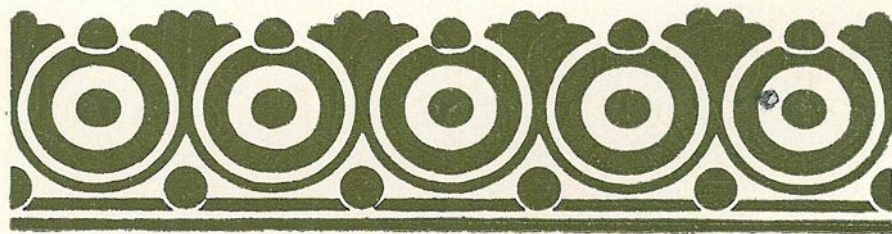
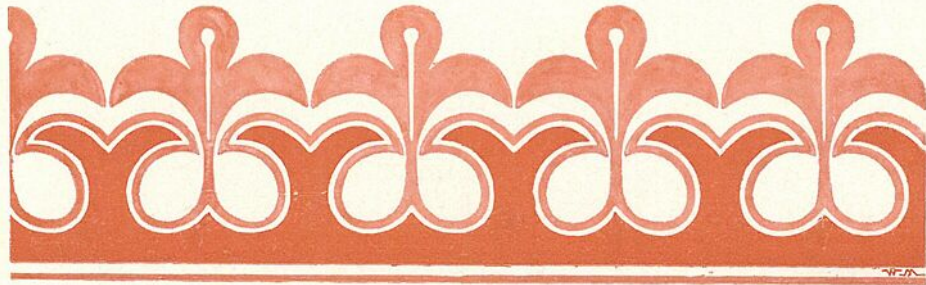

SZEMELVÉNYEK GRÓH ISTVÁN FALI MINTÁIBÓL.

SZEMELVÉNYEK GRÓH ISTVÁN FALI MINTÁIBÓL.

SZEMELVÉNYEK GRÓH ISTVÁN FALI MINTÁIBÓL.

és pedig: I. díj 250 korona, II. díj 150 korona. A pályabírók fentartja magának a jogot, hogy a pályadíjjal jutalmazott művek mellett fenmaradó pályaművek bármelyikét 80 koronáért megvásárolhassa. Úgy a pályadíjjal díjazott, mint a megvásárolt munkáknak tulajdonjoga, beleértve a korlátlan sokszorosítási jogot, kizárólagosan a Magyar Iparművészeti Társulatot illeti meg.

5. Ha a díjazott vagy megvásárolt pályaművek szerzői felszólítás esetén pályaműveiknek természetnagyságú részletrajzát egy hét leforgása alatt elkészítik, ezért a munkáért külön 50 korona tiszteletdíjat kapnak.

6. A pályabírók a következő tagokból áll: Elnök Czigler Győző, tagok Alpár Ignác, Béla Henrik, Fittler Kamill, Gelléri Mór, Nádler Róbert és Vig Albert.

Egyik vagy másik jurytagnak akadályoztatása esetén az elnök intézkedik annak helyettesítéséről.

7. A pályázaton csak magyar honpolgár vehet részt.

8. Az összes pályaművek legalább 3 napig kiállítandók az Iparművészeti Múzeumban.

9. A pályázat 1901 szeptember hó 15-én déli 12 órakor jár le, a mely időpontig a pályaművek beküldendők a M. Iparművészeti Társulat titkári hivatalába.

Budapest, 1901 július hó 20-án.

A Magyar Iparművészeti Társulat
elnöksége.

SZAKIRODALOM.

MELLER SIMON DR. A MODERN művészi ipar. Különlenyomat a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyéből. Budapest, 1901.

A modern művészi ipart egységes áttekintésben felölelni nehéz feladat; föl-tételeit, történetét és eredményeit feltárni sok nehézséggel jár. Annyira közelében vagyunk még, hogy a modern műipari produktumok erdejétől alig lehet meglátni azt a fát, a mely oszlopát képezi a jövő stílusának. Mellert dicséri az e szerint, hogy sikerült neki a modern művészi iparról oly tökéletes képet nyújtani, mint a minőt a külföldi szakirodalom sem mutathat fel még ez ideig.

Szerző első sorban azokat a fő tényezőket kutatja, melyek a modern iparművészet irányát megszabták; vizsgálat alá veszi külön-külön a modern szellemi áramlatok, a modern technika és a modern művészet hatását az új művészi iparra. A mely három fő tényező együttes működése, szerencsés egybevágása teremtette meg az egységes modern iparművészetet.

Az új művészi iparnak mindjárt kezdetén egy irányba tör mind a három tényező. A szociális érzés a gyáripar ellen izgat; a kézimunkától reméli a szociális bajok megszüntetését és a boldogabb múlt viszonyok visszaállítását. Az ipari szempontot sem elégíti ki a gépi munka eredménye; a gépi alkotások olcsók, de rosszak. Ebből a szempontból is úgy látszik, hogy becseset, nemeset csak a kézimunka tud teremteni. A művészeti tényező meg mindenestre kézimunkát kíván; a gépet a priori művésziellennek tartja. A díszítés, mely mámorosan dúskál a naturalisztikus formák új bőségében, csupán kézimunka útján lehetséges. Ezek a naturalisztikus formák, az ő szabálytalan szépségükkel, szeszélyes változataikkal, erősen egyéni voltukkal csupán a művészi kéz munkájában érvényesülhetnek és gépi sokszorosításban megmerevednek, elhalnak. Így a modern iparművészet első korszakában az összes tényezők a művészi kézimunka felé tartanak.

A modern iparművészet fejlődésének újabb, második felében az összes tényezők megváltoztatják irányukat, de egyértelműen ismét egy közös cél felé haladva. A szociális felfogás belátja, hogy a gyári ipar megszüntetése és a kézimunka uralmának visszaállítása lehetetlen; hogy a kézimunka egyoldalú művelésével nemhogy enyhítené, hanem csak növeli a szociális ellentéteket, mert a költséges kézimunka csupán a gazdagok, a kiváltságosak számára hozzáférhető s így az alsóbb rétegek a művészet élvezetétől teljesen megfosztatnak. A szociális felfogás tehát megváltoztatja irányát és a gyári ipar művészi tételét tüzi ki céljául; egyszerű, olcsó, gép útján sokszorosítható s ennél fogva mindenkinek hozzáférhető művészi alkotásokra sarkal. Az ipar is belátja tévedéseit és szolidagra, őszinteségre, komolyan átgondolt formákra törekszik. A művészeti felfogás tisztába jön a gépi munka sajátos művészi tényezőivel; átlátja, hogy modern iparművészet csak a modern